

želimo „zayezi“ prav iz srca, naj deluje z uspehom za koristi slov. učiteljstva in to bode gotovo, ako ne krene na pota liberalnih nemških učiteljev. — Dopolnilne volitve v mestni zastop Ljubljane vrše se redno in se volijo večinoma poprejšnji može. — Ljudska posojilnica v Gorici napreduje prav dobro; da-si nima veliko denarja v rokah, ravna pa s tem modro. V prvih treh mesecih t. l. je imela prometa 30.086 fl. 77 kr. — Kmetje v hribih na Primorji tožijo, da se jim godi čedalje slabše, celo pa še tistim, ki so prevzeli za visoko ceno kmetijo. Tako je pač tudi drugod. — Cesaričinja udova, nadvojvodinja Štefanija se je vdeležila o veliki noči božje službe v Trstu in sicer v cerkvi svetega Antona. Ljudstvo jo je pozdravljalo povsod spoštljivo. — Delalci pri Lloydju v Trstu so se iz večine že podali na delo, ne da bi bili dosegli, kar so želeli. — Po nekaterih krajih v Bosni so imeli dne 18. aprila precej močan potres, škode pa ni napravil. — Iz „blažene“ Ogerske se ljudje sila selijo, lani si je šlo 27.000 ljudi iskat domačije drugje, največ v Ameriko. — V okrajih Bistrica in Bič je med Slovaki lakota nastala: bode-li vlada kaj storila za ubogo ljudstvo, ni še znano, a duhovščina je že poslala do nje prošnjo za pomoč. — Poljski kat. može vdeležijo se v večjem številu kat. shoda na Dunaji, nekaj izmed njih ima tudi imenitna poročila v rokah.

Vunanje države. Kardinal sv. rimske cerkve je postal poleg drugih tudi nadškof v Pragi, grof Schönborn. — Sv. Oče Leon XIII. so vzprejeli kardinale, ki stanujejo v Rimu, v ponedeljek ter so s pohvalo omenili tudi shoda katolikov na Dunaji. — Italija, to se pravi vlada kralja Humberta, je skorej vsa v rokah freimaurerjev in zato dela z vso silo na to, da vzame kat. cerkvi pravico, kjer le more do nje. Tako pride poslej pod roke vlade tudi vsaka ustanova za ubožce. Doslej so bile le-te še v skrbi duhovščine. — V Madridu, glavnem mestu Španije, je potila na oltarji neke cerkve petarda t. j. neka vrsta streliva, ter je razneslo oltar, ljudi pa ni poškodovalo. Ne zna se, kdo jo je položil na oltar. — Ako obsodi senat, kot izredno sodišče, generala Boulangerja, je po njem, kajti vzame se mu vse premoženje in če ga dobodo v pest, zapró ga za 20 let v trdnjavo. Tožba se glasi na to, da je hotel prekucniti red francoske države. Boulanger biva sedaj že v Londonu, glavnem mestu Anglije. — Ako gre kaj vere anglijski vladi, nima irsko ljudstvo uzroka, da toži čez njo, kajti ni še bilo srečniše, kakor je sedaj, nikoli. Škoda, da Ircev nihče ne čuti te „sreče“! — Nemški cesar in cesarica sta prišla v Draždane, v gostje saške kraljeve rodbine. — V ruski armadi so se izvršile velike premembe ter stopi več častnikov zoper svojo voljo v pokoj. Brez uzroka

pa se jim to ne zgodi! — Kralju male Rumunije so napravili bakljado v den obletnice, odkar je prišel iz Nemčije ter sedel na prestol kralja. To pa še ne pravi, da je ljudstvo zadovoljno z njegovo vlado. — Po Bolgariji je sedaj nekam bolj tiho in je torej podoba, da še ostane vsaj nekaj časa vse v sedanjem redu. — Srbska kraljica, Natalija pride v začetku maja v Beligrad in pravi se, da ostane dalje časa na srbskih tleh. — Turčija izgubi brž ko ne kmalu kos zemlje, ki meji na Srbijo, in le-ta že škili po njej. — V Carjem gradu so zajeli več ruskih nihilistov in so le-ti mislili v veliki noči umoriti cara. Sedaj so jih izročili ruskim sodnijam. — Iz Afrike izve se le po času, kaj da se godi in še to ni vselej resnica. Tako še bojda ni gotovo, da je abesinjski kralj Janez umrl. Najbrž bi bila njegova smrt le Italiji sami ljuba, kajti ona bi si rada dve njegovi deželi osvojila. — V severni Ameriki je petero držav sklenilo med seboj zvezo; vsled te bi ne smelo nikoli pri njih priti do vojske. Škoda, da je to le v Ameriki mogoče.

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovnija Ptujška.

(Dalje.)

2. Propad krščanstva v Ptuj.

V drugi polovici četrtega veka so se v Evropi začeli vršiti silni in neslišani prevrati. Iz Azije so namreč [prihrula divja ljudstva v brezbrojnih trumah v Evropo, da bi si poiskala boljše domovino. Z mogočnimi kralji na čelu in orožjem v roki prodirala so v tuje dežele in z vso silo udarila na ondotne prebivalce. Le-ti, iz svojih bivališč pregnani so napadli in pregnali jim sosednje narode in vsled tega so nastali silni pregoni narodov, kakoršnih še svet nikdar ni doživel in jih bržčas tudi ne bo. V tej žalostni dobi ljudskega gibanja in splošnega preseljevanja narodov, ki je, ako odštejemo nekaj mirnih let, trajalo blizo tri sto let, je mnogo sel in imenitnih mest, večkrat razdanih in požganih — raz površje zemlje celó zginilo, druga, med njimi Ptuj, so se sicer še ohranila, a niso nikdar več k nekdanji imenitnosti dospela.

Strašne učinke prvih navalov opisal nam je z živimi besedami l. 396. sv. Hijeronim v pismu do Helijodona tako-le: „Groza me obhaja, ako v duhu prehodim razvaline naših časov. Dvajset let in nekaj več je že, kar se med Carigradom in Julskimi planinami den za dnevom preлива rimska kri. Scitijo, Tracijo, Mezijo, Macedonijo, Dardanijo, Dacijo, Tesalonik, Ahajo, Epir, Dalmacijo in celo veliko Panonijo pustošijo, pokončujejo in plenijo Goti, Sarmati Kvadi, Alani, Huni, Vandali, Markomani. Ko,

liko žlahtnih gospa, koliko Bogu posvečenih devic, koliko plemenitih oseb je postalo igrača tem divjim zverinam! Škofje so vjeti, duhovniki in svečeniki vsake vrste umorjeni, svetinje sv. mučencev izkopane in raztresene; — povsod se razlega le toževanje in jok, na vse strani vidiš tisočere podobe nemile smrti. Porušena je rimska država. Priča je kraj, v katerem sem bil rojen, kjer je razun neba in zemlje ter trnja in goščave vse propalo“.

Zares nesrečni časi! Pa to je bil še le začetek razdjanja; hujše gorje je še sledilo. Da-si se ne da lahko povedati in popisati, kaj je za onega časa naša domovina trpela, užali se že pri površnem oziru v ono žalostno dobo srce vsakega domoljuba. Vse bolj milo se pa stori še krščanskemu srcu, ako pomisli, da so ovi divji narodi, ki so po vaseh in mestih plenili, požigali in morili, pomandrali in ugonobili tudi žlahtno setvo pravega spoznanja božjega in svetih resnic ter krščansko vero po naših krajih skoraj čisto zatrli.

Mnogo škode so v vsakem oziru napravili že arijanizmu vdani zahodni Goti, ko so pod vodstvom kralja Alarika pleneč in požigajoč drvili proti Rimu, potem pa pred Rimljani iz Italije bežali, a vsa po njih povzročena škoda ni nič v primeri s tem, kar je naša domovina trpeti imela, ko je grozoviti Atila, „šiba božja“, prignal v Panonijo divje Hune. Požgane vasi in razdjana mesta so zaznamovale pot teh divjakov, pred katerimi se je vsa Evropa tresla. Tudi Ptuj je okusil l. 452., ko so z Ogerskega v Italijo drli — njihovo besnost. Bogato in imenitno mesto je bilo v kratkem pogorišče in razvalina.

Atila je sicer že v naslednjem letu umrl, pa doba britkosti še ni minola. Trpela je še precej časa, kajti za Huni prirazbijali so v naše kraje vzhodni Goti, za temi Heruli, Gepidi, Longobardi, Slovenci in slednjič še „pesjani“ Obri ali Avari in Madjari — vsi ali pagani ali krivoverci. V tej občni stiski in sili so bili kristijani večji del poklani in krščanski veri ni bilo precej časa ne duha, ne sluha, kajti bila je malo ne v zemljo zateptana. Tudi se v teh groznih zmešnjavah ni našla roka, katera bi nam bila kakšne vesti iz one dobe zaznamovala. Zato se moramo zadovoljiti s kratko opazko, katero nam je na svedočbo nekega Paladija prihranil že omenjen Jurij Hauptman, farni vikarij pri sv. Martina na Hajdinji v svoji zgodovini Ptujškega mesta, namreč, da je po smrti Ptujškega škofa Marka škofijo v Ptuj oskrboval ob enem Ljubljanski škof Cest. Pa dolgo to ni moglo biti, kajti Goti so si Stajarsko bili večji del pod svojo oblast spravili in še le, kedar jih je Narzes, vojskovodja cesarja Justinija v dveh krvavih bitkah skoraj do slednjega ugonobil, je bil l. 557. Virgilij

za škofa v Ptuj postavljen. On je naveden v aktih cerkvenega shoda, ki je bil l. 558. v Beneško mesto Grado sklican. Virgilij je zadnji po imenu znan škof v Ptuj. Za Goti so namreč prihruli na Stajarsko drugi zgoraj imenovani paganski narodi, ki so si celo lastno kraljestvo osnovali in v tej dobi je Ptujška škofija prenehala. Za našo domovino je nastopila noč paganstva, v katero je prvi žark krščanstva šinil početkom sedmega veka.

(Dalje prih.)

Smešnica 17. „Vi ste mi“, huduje se Strglav, „včeraj v oštariji očitali, da sem Vam na dolgu! Kako ste mogli to reči?“ — „Vi se motite“, odgovori Miklav, „na robe, jaz sem bil edini, ki Vam tega ni očital“.

Razne stvari.

(Dijaško semenišče.) Jutri, dne 26. aprila pridejo Nj. ekscelencija mil. knezoškof v dijaško semenišče ter bodo blagoslovili oltar v kapeli tega zavoda. Doslej je bil le-ta le bolj za silo, sedaj pa so ga spopolnili ter je s tem dobila kapela že precej lično podobo.

(Spomin) V ponedeljek, dne 22. aprila je bilo v Spodnji Polskavi blagoslovljenje lepega kipa Dev. Marije, ki so ga postavili sredi vasi, to pa, kakor se bere na stojalu kipa, v spomin zlate sv. maše papeža Leona XIII. 25-letnice škofje oblasti mil. knezoškofa Jakoba Maksimilijana in 40-letnice vladanja Nj. veličanstva Franca Jožefa I.

(Podružnica) šolske družbe sv. Cirila in Metoda za Ptujski okraj ima na belo nedeljo ob 6ih popoldne v „Narodnem domu“ svoj letni zbor. Na dnevnem redu je poročilo načelnštva in volitve. K mnogobrojni vdeležbi vabi vljudno Načelnštvo.

(Učiteljsko društvo) za Ptujski okraj priredi v četrtek, dne 2. maja pomladni izlet k sv. Vrbanu v Slov. gor. Ob 10ih popoldne se bode služila slovesna sv. meša, potem bode običajno mesečno zborovanje v ondotnej šoli in pri tem bode g. nadučitelj Janez Kocmut predaval o zgodovini Vrbanske šole. Ob lih popoldne je vkupen obed v gostilni g. Mariniča, kuvert 50 kr. Vesela pomlad, čarobno-krasen razgled z griča Vrbanskega, Gregorečeva godba in rujni Mariničev vrbancec vabijo najvljudneje k obilni vdeležbi. Odbor.

(Zborovanje) podružnice sv. Cirila in Metoda za Veliko Pirešico bode na belo nedeljo, dne 28. aprila ob 3. uri popoldne v gostilni g. J. Aschenbergerja v Galiciji.

(Novačenje.) V meseci maji začne se nabor novakov za c. kr. armado in pridejo letos na vrsto mladeniči rojeni v letih 1868, 1867, 1866.